

Tabulové cvičení z optimalizace

Lineární programování

1. Vyřešte úvahou tyto úlohy a napište vzorec pro optimální hodnotu. Ve všech úlohách optimalizujte přes proměnné $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$. Parametry $\mathbf{c} \in \mathbb{R}^n$ a $k \in \mathbb{N}$, $1 \leq k \leq n$, jsou dány.

- (a) $\min \{ \mathbf{c}^\top \mathbf{x} \mid \mathbf{0} \leq \mathbf{x} \leq \mathbf{1} \}$
- (b) $\min \{ \mathbf{c}^\top \mathbf{x} \mid -\mathbf{1} \leq \mathbf{x} \leq \mathbf{1} \}$
- (c) $\max \{ \mathbf{c}^\top \mathbf{x} \mid \mathbf{x} \geq \mathbf{0}, \mathbf{1}^\top \mathbf{x} = 1 \}$
- (d) $\max \{ \mathbf{c}^\top \mathbf{x} \mid \mathbf{x} \geq \mathbf{0}, \mathbf{1}^\top \mathbf{x} \leq 1 \}$

2. Najděte graficky množinu optimálních řešení $\mathbf{x}^* \in \mathbf{X} \subset \mathbb{R}^3$ úlohy

$$\begin{aligned} \min \quad & c_1 x_1 + c_2 x_2 + c_3 x_3 \\ \text{za podmínky} \quad & x_1 + x_2 \geq 1 \\ & x_1 + 2x_2 \leq 3 \\ & x_1 + x_2 \leq 10 \\ & x_1, x_2, x_3 \geq 0 \end{aligned}$$

pro následující případy:

- (a) $\mathbf{c} = (-1, 0, 1)$
- (b) $\mathbf{c} = (0, 1, 0)$
- (c) $\mathbf{c} = (0, 0, -1)$

3. Jste kuchařka v menze a máte uvařit pro studenty co nejlevnější oběd, ve kterém ovšem musí být dané minimální množství živin (cukrů, bílkovin a vitamínů). Oběd budete vařit ze tří surovin: brambor, masa a zeleniny. Kolik je třeba každé suroviny na jeden oběd?

	na jednotku brambor	na jednotku masa	na jednotku zeleniny	min. požadavek na jeden oběd
obsah cukrů	2	1	1	8
obsah bílkovin	2	6	1	16
obsah vitamínů	1	3	6	8
cena	25	50	80	

Table 1: Tabulka k příkladu 3.

4. Formulujte následující problém jako LP. Nalezněte největší hyperkouli

$$B(\mathbf{x}_c, r) = \{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}^n \mid \|\mathbf{x} - \mathbf{x}_c\| \leq r \},$$

kterou lze umístit do mnohostěnu

$$P = \{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}^n \mid \mathbf{a}_i^\top \mathbf{x} \leq b_i, i = 1, \dots, m \}.$$

Jinými slovy, vyjádřete problém

$$\begin{aligned} \max \quad & r \\ \text{za podmínky} \quad & B(\mathbf{x}_c, r) \subseteq P \end{aligned}$$

jako LP. Proměnné $\mathbf{x}_c, r$ vyjadřují střed respektive poloměr hledané hyperkoule.

5. *Aproximace matice ℓ_∞ normou.* ℓ_∞ normou matice $\mathbf{A} \in \mathbb{R}^{m \times n}$ rozumíme

$$\|\mathbf{A}\|_\infty = \max_{i=1, \dots, m} \sum_{j=1}^n |a_{ij}|,$$

tedy číslo, které je maximem ze řádkových součtů prvků matice $\mathbf{A}$. Nechť je dáno $k+1$ matic $\mathbf{A}_0, \mathbf{A}_1, \dots, \mathbf{A}_k \in \mathbb{R}^{m \times n}$. Pomocí LP najděte $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^k$, které minimalizuje normu

$$\|\mathbf{A}_0 + x_1 \mathbf{A}_1 + \dots + x_k \mathbf{A}_k\|_\infty.$$